

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/8/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6214204141
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6214204141.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a Mgr. Dušana Ďuriana, vo veci starostlivosti o maloletého O. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, dieťa matky X. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. N., Z. I. XX a otca O. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., H. č. XX/C, v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7P/93/2014-34 z 10. 09. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch II. a III. mení tak, že otec maloletého dieťaťa je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa výživným vo výške 65 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 09.06.2014.

Zročné výživné za obdobie od 09.06.2014 do 17.06.2015 vo výške 845 Eur súd povoľuje otcovi splácať po 15 Eur spolu s bežným výživným až do úplného zaplatenia, pod sankciou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej z nich, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Výrok I. rozsudku okresného súdu o zverení maloletého do osobnej starostlivosti zostáva nedotknutý.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky (prvý výrok), otca zaviazal prispievať na výživu od 01.06.2014 po 65 Eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred (druhý výrok) a vyčíslený dlh na výživnom za 3 mesiace (od 01.06.2014 do 10.09.2014) vo výške 195 Eur otcovi povolil splácať po 15 Eur mesačne spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom september 2014 pod stratou výhody splátok.

Z odôvodnenie rozsudku vyplýva, že maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov, ktorí nežijú v spoločnej domácnosti od januára 2014, t.j. od času, kedy otec opustil spoločnú domácnosť. Od tejto doby starostlivosť o dieťa a to aj finančne, zabezpečuje výlučne matka. Táto je nezamestnaná, poberá len rodičovský príspevok a prídavok na dieťa, spolu vo výške 225 Eur mesačne; okrem maloletého ďalšiu výživovaciú povinnosť nemá. Otec maloleté dieťa nenavštevuje, na výživu neprispieva; dieťa rastie, fyzicky sa vyvíja, začína chodiť, matka má zvýšené finančné výdavky v súvislosti so zabezpečením jeho základných potrieb; má výdavky na bežné hygienické potreby, kozmetiku pre dieťa, ktoré by bez finančnej pomoci rodičov nezvládla; svojim rodičom prispieva cca 70 Eur mesačne na domácnosť.

Otec maloletého nesúhlasil s navrhovanou sumou výživného, prejavil ochotu platiť maximálne 50 Eur mesačne; okrem výdavkov, spojených so svojím zdravotným stavom - má rakovinu lymfatických uzlín - má ešte aj výdavky s úverom, ktorý si zobral vo výške 7.000 Eur na auto a má ešte aj ďalší úver

od spoločnosti Pohotovosť vo výške 300 Eur. Býva u svojej matky, preto na bývanie nemá žiadne výdavky; ďalšie vyživovacie povinnosti nemá. Je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 313,10 Eur mesačne, iný príjem nemá. Jeho liečba je plne hrazená zdravotnou poisťovňou, avšak vzhľadom na zdravotný stav, keďže je ohrozený zvýšenou chorobnosťou a infektv, musí mať racionálnu a na vitamíny bohatú stravu.

S prihladením na vyššie uvedené, za použitia § 62 ods. 1,2,4,5 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej aj „Zákon o rodine“) súd určil výživné vo výške 65 Eur od podania návrhu - od 01.06.2014, v súvislosti s čím vzniklo otcovi, ktorý na výživu dieťaťa nijako neprispieval, aj zameškané výživné za 3 mesiace spolu vo výške 195 Eur, ktoré mu súd povolil splácať spolu s bežným výživným po 15 Eur až do úplného zaplatenia, počnúc mesiacom september 2014, pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej z nich.

Proti rozsudku podal včas odvolanie otec. Žiadal ho zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie, pretože zo svojho príjmu nie je schopný platiť výživné v súdom určenej výške. Invalidný dôchodok mu bol znížený z 313,10 Eur na 159,10 Eur od 10.10.2014 (čl. 40), z tohto musí zaplatiť pôžičky vo výške 90 Eur a 74 Eur. Na výzvu súdu podľa § 209 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“ - čl. 43) odvolanie doplnil a žiadal určiť najnižšie možné výživné z dôvodu zaťaženia pôžičkami, ako aj preto, že rodičom platí nájom a prispieva na stravu (čl. 46). K odvolaniu priložil Rozhodnutie Sociálnej poisťovne o znížení invalidného dôchodku (čl. 47). Uviedol tiež, že súd pojednával a aj rozhodol na poslednom pojednávaní napriek jeho ospravedlneniu a žiadosti o odročenie pojednávania z dôvodu kontroly na onkológii (čl. 52-53).

Matka sa k odvolaniu otca vyjadrila až na výzvu odvolacieho súdu v súvislosti s nariadeným pojednávaním (čl. 59); nesúhlasila s nižším výživným, ako stanovil okresný súd, pretože otec dieťa nenavštevuje, nič mu nekupuje, neplatí výživné, o dieťa nejaví záujem.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ustanovením § 202 O. s. p., v odvolacom konaní preskúmal napadnuté rozhodnutie (§ 212 ods. 1,2 písm. a/ O. s. p.) po doplnení dokazovania na odvolacom pojednávaní (§ 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) rozsudok okresného súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil.

Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 4, 5, Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie otca maloletých detí nie je dôvodné. Krajský súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu, pretože tento vykonal v prejednávanej veci dostatočné dokazovanie, skutkový stav zistil úplne a správne. Rozhodnutie súdu bolo podložené náležitým preskúmaním rodinných a sociálnych pomerov účastníkov.

Otec však v odvolaní uviedol novú skutočnosť a predložil ako dôkaz rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku, ktorý mu bol znížený takmer o polovicu, t.j. len vo výške 159,10 Eur. Odvolací súd preto považoval za potrebné doplniť v tomto smere dokazovanie. Vo veci nariadil pojednávanie (§ 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) za účelom výsluchu účastníkov ohľadom zmenenej situácie a zdravotného stavu otca. Z neúčasti na pojednávaní sa otec ospravedlnil bez uvedenia konkrétneho dôvodu (čl. 66) a bez toho, aby žiadal odročiť súdne pojednávanie pred odvolacím súdom. K odvolaniu pripojil výpis zo svojho účtu, z ktorého vyplýva, že poberá invalidný dôchodok vo výške 162,99 Eur. Uviedol, že bol na brigáde, ktorú skončil zo zdravotných dôvodov, výšku zarobeného príjmu neuviedol; svojej matke prispieva na domácnosť 50 Eur mesačne, spláca pôžičku 87,83 Eur (viac pôžičiek už neuvádza) a synovi posielal 28 Eur, čo nijako nezdokladoval. Napriek tvrdeniu, že zasiela aj lekárske správy o svojom zdravotnom stave, neurobil tak.

Odvolací súd z lekárskeho správ zistil, že otec dosiahol kompletnú remisiu ochorenia, aktuálne jeho stav nevyžaduje žiadnu liečbu, užívanie iných liekov, špeciálnu diétu ani užívanie doplnkov stravy. Z rozhodnutia o znížení invalidného dôchodku vyplynulo, že príjem otca skutočne poklesol takmer o 50%. Z jeho písomných vyjadrení ale vyplýva, že z tohto príjmu spláca pôžičky, ktoré uvádza v rôznych výškach, od 87,83 Eur po 172,92 Eur (č. l. 14); okrem toho v odvolacom konaní už tvrdí, že rodičom prispieva na domácnosť 50 Eur.

Kolízny opatrovník svoju neúčasť na pojednávaní neospravedlnil ani odvolaciu súdu napriek jeho žiadosti nezaslať aktuálnu správu o prešetrení pomerov v domácnosti maloletého dieťaťa.

Matka na pojednávaní žiadala priznať výživné v zhode s rozsudkom okresného súdu, potvrdila, že otec výživné neplatí, dieťa nenavštevuje a ani sa oň nezaujíma. Keď jej poslal 28 Eur, tieto mu vrátila; inak jej žiadne peniaze neposlal. Má vedomosť o jeho zdravotnom stave, i o tom, že si brigádny zarábala.

Po vyhodnotení príjmov, výdavkov, možností a schopností na strane obidvoch rodičov ako aj potrieb maloletého dieťaťa odvolací súd uzavrel, že rozhodnutie prvostupňového súdu aj napriek zmenenej situácii v príjme otca je správne. Otec nedôvodne vyčíta okresnému súdu nedôsledné vysporiadanie sa s jeho príjmom, pretože z obsahu spisu okresného súdu ako aj z doplneného dokazovania pred odvolacím súdom vyplýva opak. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O. s. p.), pokiaľ sa týka určenia výšky výživného. Na zdôraznenie správnosti dodáva: v súvislosti s určením výživného na maloleté dieťa Zákon o rodine v § 62 ukladá rodičom prispievať na výživu maloletých detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov; dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov; súd pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť a najmä, pokiaľ sa povinný rodič sám svojím pričinením pripravil o vyšší príjem, súd vychádza z tohto jeho pôvodného vyššieho príjmu (§ 75 ods. 1 veta druhá zákona č. 36/2005 Zb. o rodine). Pri určení výživného prihliadne súd (podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine) na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Aktivity otca v súvislosti s jeho úvermi svedčia o jeho nezodpovednom prístupe ku povinnosti plniť si vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému dieťaťu, ktoré je zverené do osobnej starostlivosti matke.

Pokiaľ teda okresný súd ustálil, že otec maloletého dieťaťa je schopný platiť na výživné 65 Eur mesačne, aj odvolací súd je toho názoru, že príjem otca, a to aj súčasný, je postačujúci na platenie takto stanoveného výživného.

Odvolací súd však po doplnenom dokazovaní nemohol potvrdiť rozsudok okresného súdu, i keď ho v podstate považoval za vecne správny. Okresný súd pochybil pri určení počiatku vyživovacej povinnosti: z jeho odôvodnenia vyplýva, že určil vyživovaciu „od podania návrhu matky“. Matka podala návrh dňa

09.06.2014; okresný súd určil výživné od 01.06.2014; žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa však neuviedol. V zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine sa právo na výživné nepremičuje; možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania; výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Odvolací súd preto v tejto časti zmenil rozsudok okresného súdu a určil počiatok vyživovacej povinnosti v zhode s návrhom matky, t.j. od 09.06.2014, ktorá skutočnosť však nebola dôvodom pre iný výpočet zročného výživného oproti rozhodnutiu okresného súdu. Otec je povinný platiť výživné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, to znamená, že za mesiac jún 2014 bolo výživné splatné do 15. júna bez ohľadu na to, či počiatok vyživovacej povinnosti by bol stanovený od 01.06.2014 alebo od 09.06.2014. Keďže však súd je povinný odôvodniť dôvody hodné osobitného zreteľa vždy, keď stanoví vyživovaciu povinnosť s dátumom predchádzajúcim dátum podania návrhu, a okresný súd takéto žiadne dôvody neuviedol a ani krajský súd žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa nezistil, rozsudok okresného súdu v tejto časti zmenil.

Odvolací súd potom zmenil rozsudok okresného súdu aj vo výroku, ktorým vyčíslil zročné výživné, pretože pri neplatení výživného stanoveného súdom otcovi vznikol do dňa rozhodnutia odvolacieho súdu dlh vo výške 845 Eur (za 13 mesiacov x 65 Eur - od 09.06.2014 do 17.06.2015), ktorý mu zhodne s rozsudkom okresného súdu povolil splácať spolu s bežným výživným po 15 Eur až do úplného zaplatenia s tým, že ak otec nezaplatí čo i len jednu splátku, stane sa splatným celý dlh a otec stratí výhodu splátok; splátky je povinný začať splácať mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu tak, ako bolo uvedené vyššie, zmenil, pretože dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné a rozsudok okresného súdu je inak vecne správny.

Keďže o trovách konania okresný súd nerozhodoval, nerozhodoval o trovách odvolacieho konania ani krajský súd.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.